

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
Нормативного освітнього компонента

РИТОРИКО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ПЕРЕКЛАДАЧА

підготовки	бакалавр
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька).
Переклад	

Силабус нормативного освітнього компонента «Риторико-комунікативна культура перекладача» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: Михальчук Світлана Олександрівна, старший викладач кафедри романської філології, кандидат політичних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (О. В. Станіслав).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад Освітній рівень: магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 2-ий
		Лекції: 14 год.
		Практичні: 18 год.
		Консультації: 6 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота: 52 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		французька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Михальчук Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	Кандидат політичних наук
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	+380966770341 mykhalchuk.svitlana@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224 (А)
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Розклад консультацій	Проводяться згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Риторико-комунікативна культура перекладача» призначена для студентів 1 року навчання ОС «Магістр» денної форми навчання факультету іноземної філології. Риторично-комунікативна культура необхідна складова професійної підготовки майбутніх усних перекладачів. Важливим фактором формування риторичної культури майбутнього перекладача є його мовленнєвий розвиток, що передбачає опанування системою мовленнєвих знань і вмінь, потрібних для перекладу текстів різних жанрів і стилів з метою досягнення комунікативного ефекту висловлювання.

2. Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою дисципліни «Риторико-комунікативна культура перекладача» є курси «Основна іноземна мова (французька)», спецкурси з перекладу.

Постреквізити: знання та навички з цього курсу можуть бути використані

у подальшій професійній філологічній та перекладацькій діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Основною *метою* курсу є застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу та риторики, удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності, розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

4. Результати навчання (компетентності). Після завершення освітнього компонента здобувачі освіти володітимуть такими загальними і фаховими компетентностями:

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Вивчення даного освітнього компонента сприяє тому, що здобувачі будуть:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

5. Структура освітнього компонента

УВ – усна відповідь; ПЗ – письмові завдання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. 1. La description et l'objectif d'apprentissage du cours théorique. 2. L'histoire de la rhétorique. 3. Les éléments structurels de la rhétorique : situation rhétorique, analyse rhétorique, figures rhétoriques. 4. Le concept et l'essence de la culture rhétorique et communicative d'un interprète. 5. Les composantes structurelles de la culture rhétorique et communicative d'un interprète. La composante communicative. La composante motivationnelle. La composante intellectuelle. La composante psychophysiologique. La composante réflexive.		8	8		30	3	УВ / ПЗ
Контрольна робота			2				
Разом за модулем 1							
Змістовий модуль 2.							
Тема 2. 1. Les qualités personnelles et les qualifications professionnelles requises pour les interprètes. Esprit d'organisation dans l'espace et dans le temps. Les qualifications professionnelles d'interprète. 2. La déontologie de l'interprétation. Le principe de confidentialité. Le principe de l'intégrité professionnelle. Le principe de responsabilité. Le principe de solidarité collégiale. Le principe de neutralité.		6	6		22	3	УВ / ПЗ
Контрольна робота			2				
Разом за модулем 2		6	8		22	3	
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Усього	90	14	18		52	6	

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час

практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі здобувачами, за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей студента.

Таблиця 4

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекцій.
2.	Опрацювання наукової літератури для підготовки практичних занять.
3.	Підготовка до підсумкового тесту.
5.	Опрацювання питань та тем із навчального курсу: 1. Міжнародні організації усних перекладачів. 2. Перекладацькі мемуари. 3. Віхи професійної кар'єри відомих перекладачів. 4. Професійний етикет усних перекладачів. 5. Політична коректність у перекладацькій діяльності.
5.	Підготувати риторико-комунікативний аналіз перекладацької діяльності.

IV. Політика оцінювання.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою освітнього компонента, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента *викладач повинен* ознайомити здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності, з особливостями отримання різних видів освіти. *Здобувачі зобов'язані* відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умов певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженням графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3VUrNSr>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Риторико-комунікативна культура перекладача» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником освітнього компонента, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших здобувачів, підготовку виступів та презентацій, участь у дискусіях та дебатах).

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Риторико-комунікативна культура перекладача», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка становить сумарну кількість балів за поточний і підсумковий контроль. *Поточним* контролем передбачені види робіт на практичних заняттях, що мають на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті.

Усі форми поточного контролю оцінюються за 5-бальною шкалою (від 1-5). Усі набрані бали обраховуються як середнє арифметичне у межах кожного змістового модуля відповідно до того, як це вказано у Табл. 3.

Критерії оцінювання

Таблиця 5

5	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готує реферативні повідомлення; успішно виконує контрольні тестові завдання; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
4	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; тестові завдання виконує добре; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані неретельно, фрагментарно; при виконанні тестових завдань робить помилки; здобувач застосовує знання на практиці частково.
2	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; при виконанні тестових завдань робить багато помилок; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.
1	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; при виконанні тестових завдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 2 змістових модулів становить 40 балів (ЗМ1=20 балів + ЗМ2=20 балів). Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, йому пропонується підготовка та захист презентації або написання реферату на одну із запропонованих тем (на вибір) із тематики освітнього компонента.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента); а також за активність на заняттях до 20% максимального поточного балу.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація курсу дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності на лекційному занятті здобувач опрацьовує матеріал самостійно і формує конспект лекції, на практичному (семінарському) занятті – готує повідомлення із питань, винесених на обговорення під час семінарського заняття, у письмовій формі. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу. Перескладання контрольних модулів відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами, передбаченими

на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль (екзамен) включає виконання 2 видів підсумкових робіт: 1) підготовка риторико-комунікативного перекладу та 2) підсумкового тесту за матеріалами освітнього компонента. Зі структурою, змістом і критеріями оцінювання усіх видів робіт підсумкового контролю викладач ознайомлює здобувачів на початку вивчення освітнього компонента.

Відсутність здобувача на підсумковому контролі та/або невиконання його робіт оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового контролю для здобувача можливе за умови його відсутності з *поважної* причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою романської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за усі види робіт підсумкового контролю, становить 60. Перескладання (без поважних причин) будь-яких видів підсумкових робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Підсумковий контроль (екзамен) визначається в балах як сума поточних та підсумкових оцінок і фіксується у журналі після вивчення модуля. Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента є сумою поточних і підсумкових модульних оцінок та становить не менше 75 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов’язкової присутності здобувача.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач повинен скласти екзамен. При цьому бали, набрані здобувачем за результатами підсумкових видів робіт, анулюються. Структуру, питання та критерії оцінювання екзамену викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали екзамен, повинні перескласти його. Перескладання екзамену відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача.

Питання, що виносяться на екзамен:

3. La description et l'objectif d'apprentissage du cours théorique.
4. L'histoire de la rhétorique.
5. Les éléments structurels de la rhétorique : situation rhétorique, analyse rhétorique, figures rhétoriques.
6. Le concept et l'essence de la culture rhétorique et communicative d'un interprète.
7. Les composantes structurelles de la culture rhétorique et communicative d'un interprète.
8. La composante communicative.
9. La composante motivationnelle.
10. La composante intellectuelle.
11. La composante psychophysiologique.
12. La composante réflexive.
13. Les qualités personnelles et les qualifications professionnelles requises pour les interprètes.

14. Esprit d'organisation dans l'espace et dans le temps.
15. Les qualifications professionnelles d'interprète.
16. La déontologie de l'interprétation.
17. Le principe de confidentialité.
18. Le principe de l'intégrité professionnelle.
19. Le principe de responsabilité.
20. Le principe de solidarité collégiale.
21. Le principe de neutralité.
22. Les interprètes les plus célèbres, leurs réalisations professionnelles et les secrets du succès.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Оцінювання за 100-бальною шкалою

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	Визначення
90-100	A (відмінно)	Здобувач повною мірою та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89	В (дуже добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання навчальної програми дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю.
75-81	С (добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми навчальної програми дисципліни, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю виконав не повністю.
67-74	Д (задовільно)	Здобувач засвоїв лише окремі теми навчальної програми дисципліни. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-66	Е (достатньо)	Здобувач засвоїв лише окремі питання навчальної програми дисципліни. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю.
1-59	Фх (незадовільно)	Здобувач не засвоїв більшості тем навчальної програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Шупта О.В. Риторична культура майбутнього перекладача як фактор успішності його професійної діяльності URL : <http://www.sworld.com.ua/konfer41/52.pdf>
2. Code de déontologie. URL : <https://sivet.ca/wp-content/uploads/2019/06/code-deontologie-modifie-15-octobre-2018.pdf>
3. Les qualités personnelles/qualifications professionnelles de l'interprète/traducteur salarié et leur impact dans la profession URL : <https://www.asjp.cerist.dz/en/downArticle/95/7/1/139242>
4. Rozan J.-F. La prise de notes en interprétation consécutive. P. : Librairie de l'Université Georg, 1974. 71 p.

Додатковий перелік:

1. Lederer M. La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif. Paris :Hachette, 1994. 224 p.

2. Moulin G. Les problèmes théoriques de la traduction. Paris: Gallimard, 2004. 296 p.
3. Ouvrard G . Les principaux aspects pratiques de la mission d'interprétation consécutive officielle. Traduire [En ligne], 230 | 2014, mis en ligne le 15 juin 2016, consulté le 30 avril 2019. URL : [http:// journals.openedition.org/traduire/639](http://journals.openedition.org/traduire/639) ; DOI : 10.4000/traduire.639.